

Bankamálið dag fyri dag

1. oktober 1992: Kreppa er í Sjóvinnubankanum, sum ger, at landsstýrið lænir fyrstu pengarnar til bankabjargingarnar. Samstundis metir eitt upprit frá embætismonnum í loyniliga Føroya-Bólkinum, at bankunum fer at tørvá 1,5 mia krónur. Uppritið sigur eisini, at Den Danske Bank sum høvudspartaeigari í Føroya Banka helst fer at halda, at tað ikki er rættvíst, at hann skal kappast við ein banka - stuðalur av ríkinum.

4. oktober 1992: Á einum fundi í Figgjareftirliti- num sigur Eigil Mølgaard, stjóri, at Den Danske Bank fer at halda sínar skyldur.

November 1993: Føroya Banki eru undir solvens- kravinum og far undantakslovi frá bankalógini.

31. januar 1993: Poul Nyrup Rasmussen kemur upp í málið. Á einum fundi um støðuna situr hann m. a. við uppritinum frá Føroya-bólkinum, sum síðani skal vísa seg at passa.

8. februar 1993: Den Danske Bank skivar til forsætismálaráðharran. Bankin vil sleppa sínum skyld- um í Føroya Banka. Síðani hevur bankin lættar sam- ráðingar við Føroya-bólkin, sum hevur somu áskoðan um støðuna.

22. februar: Í einum uppriti til Forsætismálaráðið ger Tjóðbankin vart við, at avsetingarnar í Føroya Banka eru ov smáar.

25. februar: Á einum fundi í Forsætismálaráðnum luttaka Den Danske Bank, Tjóðbankin, Figgjareftir- litið og fleiri ráðharrar. Eingir føroyingar eru við.

9. mars 1993: Fyri fyrstu ferð er tað greitt fyri Maritu Petersen, lögmanni, at hon er í ferð við at taka yvir Føroya Banka.

11. mars 1993: Føroya-bólkin mælir forsætis- ráðharranum at seta føroyingum stólin fyri hurðina. Teir fara helst at vísa respekt, um Den Danske Bank lær í borðið, verður sagt. Frá stjóranum, Peter Straarup er greitt, at bankin er til reiðar at gera tað.

12. mars 1993: Føroya Banki mælir ótryggum kundum til at flyta pengarnar til Den Danske Bank.

15. mars 1993: Figgjareftirlitið krevur dagligar uppgjörir um likviditetin í Føroya Banka.

17. mars 1993: Marita Petersen, lögmaður og Jógván Sundstein, figgjarmálaráðharrar eru í Keyp- mannahavn fyri at tosa um yvirtøku av Føroya Banka. Den Danske Bank gevur føroyingum tað avgerandi lyfti, at nýggjur kapitalur ikki er neyðugur.

22. mars 1993: Føroyingarnir góðtaka ta ætlan, sum ger landsstýrið til ánara av Føroya Banka.

25. mars 1993: Peter Straarup, bankastjóri, sendir eitt rættingarskriv til referatið frá 17. mars-fundinum. Váttanin frá Den Danske Bank fellur burtur. Føroy- ingarnir siga, at teir fáa einki at vita.

26. mars 1993: Føroya Banki uppfyllir nú heldur ikki likviditetstreynar í bankalógini.

3. apríl 1993: Stjórnarfundur í Føroya Banka. Av referatinum gongur fram, at bankanum tørvar 500.000 krónur í at lúka krøvini í bankalógini um solvenskrøv.

26. mai 1993: Figgjareftirlitið sigur Føroya-bólki- num, at »man efter aftale« ikki hevur kannað teir føroysku bankarnar.

28. mai 1993: Stórir trupulleikar í bankunum, sum nú landsstýrið eigur. Føroyingar læna 560 milliónir krónur úr Danmark.

22. juni 1993: Í einum svari til Fólkatingið skivar Mogens Lykketoft, figgjarmálaráðharrar: »Efter bank- handelen har der været behov for kapitaltilførsler«

12. oktober 1993: Føroyingar mugu aftur læna pengar til bankarnar. Hesaferð er upphæddin 1,3 milliardir krónur.

24. mai 1995: Undir einum fólkatingsorðaskifti sigur forsætisráðharrin, at hann ongantíð og sæð profetiska uppritið hjá Føroya-bólkinum frá oktober 1992. Hann sigur ikki, at somu upplýsingar hava verið á borðinum undir fundinum í samskipanarnevndini hjá stjórnini. Politiskur meiriluti er fyri eina serfrøð- ingakanning av bankamálinum.

15. januar 1998: Jørgen Grønberg, advokatur, fer at handa kanningarúrslitið til Løgmaláráðið.

Poul Nicolopulo, politiskur skrivari á ensku sendistovuni í Danmark:

Dámar okkum væl at hoyra Poul Nyrup

JAN MÜLLER

-Tað ljóðar sera áhugavert, at danski forsætisráðharrin. Poul Nyrup Rasmussen vil hitta bretska forsætisráð- harran, Tony Blair fyri harvið at hjálpa føroyingum at loysa marknaðsemjuna millum føroyingar og

bretar.

Hetta sigur politiski skrivarin á bretsku sendi- stovuni í Danmark, Poul Nicolopulo við Sosialin. Hann er limur í bretska samráðingarnevndini og hevur fleiri ferðir verið í

Føroyum.

Poul Nicolopulo sigur, at av tí at samráðingarnar eru í trúnaði kann hann einki siga um gongdina, men heldur úttalilsi hjá danska forsætisráðharranum í føroysku pressuni vera sera

áhugavert og hugvekjandi. -Eg giti, at hesi úttalilsi kundu hjálpa føroyingum og vónandi allari sakini. sigur Poul Nicolopulo.

Poul Nyrup Rasmussen, forsætisráðharrin:

Vil fegin tosa við Tony Blair um markið

-Mítt instinkt sigur mær, at tað er rætt at umhugsa eitt politiskt umfar í marknatrætuni millum Føroyar og Bretland sigur Poul Nyrup Rasmussen

JAN MÜLLER

Úttalilsi hjá danska forsætisráðharranum Poul Nyrup Rasmussen í føroyskari pressu herfyri um marknaðsemjuni millum Føroyar og Bretland hava møguliga við sær, at málið ikki endar í Haag uttan víðari. Tey kunnu benda á, at vit fáa eina politiska „rundu“ eftir at samráðing- arleiðin ikki kann brúkast meira. Tá Nyrup Rasmus- sen fór úr Føroyum seinasta mikudag bóðu vit hann um at greiða nærri frá, hví hann nú sjálvur vil hjálpa fø- royngum í marknamálinum. Hann segði:

-Tað hevur ongantíð verið skeivt, tá tú hevur verið ígjøgnum nakrar tekniskar samráðingar á embætis- mannastigi - á ser- frøðingastøði - at tú kemur hartil, at tú sigur við teg sjálvan: spurningurin er um vit ikki nú politiskt eiga at vita um ein kann at finna politiska loysn - eina neyð- semju, sum vit kunnu semj- ast um. Eg havi ta kenslu, at hetta er nakað, sum vit eiga at umhugsa.

Poul Nyrup sigur seg hava sagt við føroyskar politikarar og við lands- stýrið, at verður tað í Fø- royum gjørt av, at ein vil royna politisku leiðina, so fer hann at geva tí allan sín stuðul - 100%. -Eg vil eisini lova at hjálpa til uttan mun til um hetta verður á uttanríkis- ella forsætisráð- harrastøði. Tað vil so eisini byggja á fyrireikingar og uppá samband við bretska stjórnina.

Poul Nyrup leggur dent

á, at tað verða føroyingar, sum koma at taka hesa avgerð og sigur: -Mítt

instinkt sigur mær, at tað er rætt at umhugsa hetta.

